

Beste (oud)jongeren, ouders en naasten en nabestaanden,

Vandaag bieden wij, het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, het ministerie van Justitie & Veiligheid, Jeugdzorg Nederland en de Vereniging Nederlandse Gemeenten, onze excuses aan, aan alle jongeren die hebben geleden in de gesloten jeugdzorg of in een justitiële jeugdinstelling op basis van een civielrechtelijke maatregel.

In de gesloten jeugdzorginstellingen kregen veel van jullie te maken met een streng en onderdrukkend leefklimaat. Velen zijn tijdens je verblijf geconfronteerd met een vergaande manier waarop vrijheidsbeperkende maatregelen werden toegepast, zoals het langdurig eenzaam opsluiten in een isoleercel of in een cel als slaapkamer, het hardhandig vastpakken, beknellen of je kreeg te maken met pijnprikkels. Je werd gevisiteerd of werd verplicht anticonceptie te nemen.

Er was te weinig aandacht voor wat je eerder hebt meegemaakt en vooral, wat je nodig had binnen de verschillende voorzieningen van gesloten jeugdzorg of binnen de justitiële jeugdinstellingen. Ook konden veel jongeren tijdens hun verblijf onvoldoende passend onderwijs volgen. Wij hebben jullie niet genoeg veiligheid en passende zorg kunnen bieden en dat heeft tot op de dag van vandaag sporen nagelaten.

We vinden het verschrikkelijk dat jullie je ongehoord, machteloos, verward en eenzaam hebben gevoeld. We betreuren dat het uiten van deze gevoelens in deze instellingen heeft kunnen leiden tot het extra inperken van je vrijheid. Er is niet goed op de signalen gereageerd. Er was te veel nadruk op het beperken van jullie vrijheid waardoor niet altijd de zorg is geleverd die jullie echt nodig hadden. Deze strenge en onderdrukkende bejegening gaf jullie het gevoel dat je gestraft en aan je lot overgelaten werd. Wat bedoeld was als bescherming, heeft voor velen geleid tot schade en trauma. Veel van jullie dragen het gevoel van 'eigen schuld' met je mee. Tegen jullie willen we zeggen: 'Het was en is niet jouw schuld. Jullie hadden in de gesloten jeugdzorg en in de justitiële jeugdinrichting een veilige omgeving en goede liefdevolle zorg mogen verwachten.'

Aan de ouders en nabestaanden: Wij bieden onze excuses aan voor het leed dat uw kind heeft mee moeten maken in een gesloten jeugdzorginstelling en voor de sporen die dat heeft nagelaten. Het spijt ons dat veel kinderen niet de veiligheid, warmte, nabijheid en passende hulp hebben gekregen die zij nodig hadden en verdienden.

Wij zijn gezamenlijk – van beleid, uitvoering tot toezicht - verantwoordelijk voor een goed werkend jeugdstelsel, het aanbod en de zorg voor passende en toereikende hulp. Jongeren moeten kunnen rekenen op een veilige omgeving en goede zorg om op te groeien, ook als zij in gesloten jeugdzorg verblijven. Gezamenlijk is het ons niet gelukt om jongeren die veilige plek en goede zorg te geven.

We willen verantwoordelijkheid nemen voor wat er misging in deze instellingen. We hopen dat deze excuses als opmaat naar activiteiten gericht op erkenning en herstel helpen het leed van deze (oud-) jongeren te verzachten. Daarom maken we, samen met ervaringsdeskundigen, activiteiten gericht op erkenning en herstel mogelijk. Bij deze herstelactiviteiten staat ontmoeten centraal, offline en online. Het gaat erom dat je onderdeel bent van de community en je beseft dat je niet alleen bent. Dat je vergelijkbare ervaringen kan delen en hier steun uit kan halen. We kijken ook naar hoe procesbegeleiding, (oud-) jongeren die ernstig vastlopen in hun leven, verder kan helpen. Vanaf vandaag kun je terecht op de website nagesloten.nl.

Binnenkort kijken Jeugdzorg Nederland, VNG en het rijk opnieuw naar onze afspraken uit 2024 over de af- en ombouw van de gesloten jeugdhulp. We werken hieraan verder, met goede waarborgen voor de rechtspositie van jongeren. We werken aan verandering in de sector, zodat professionals beter toegerust zijn om de passende zorg te bieden. We gaan stoppen met gesloten jeugdhulp, dit vraagt tijd en zorgvuldigheid.

Met dit excuus erkennen we het leed en de verantwoordelijkheid die we gezamenlijk hebben in het bieden van een veilige plek en goede liefdevolle zorg met nabijheid en oog voor herstel en perspectief op de toekomst. Het is onze verantwoordelijkheid om jullie die aan onze zorg waren toevertrouwd serieus te nemen en naar jullie te blijven luisteren.

Aan alle (oud-) jongeren, die hebben geleden door de gesloten jeugdzorg en aan ouders, naasten en nabestaanden: Het spijt ons. Dit had jullie nooit mogen overkomen.

Minister van Langdurige Zorg, Jeugd en Sport, Mirjam Sterk
Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid, Claudia van Bruggen
Voorzitter Jeugdzorg Nederland, Ahmed Aboutaleb
Namens de Vereniging Nederlandse Gemeenten, Dennis de Vries

29 augustus 2026